

Nr 973

Av herr Larsson, Thorsten, m. fl., i anledning av Kungl. Maj:ts proposition nr 45, med förslag till traktorskatteförordning, m.m.

År 1963 antog riksdagen nya riktlinjer för den statliga trafikpolitiken. Målet för detta beslut var att trygga en tillfredsställande trafikförsörjning till lägsta möjliga kostnader för landets olika delar. Denna målsättning förutsatte att varje trafikgren svarade för de kostnader som den förorsakade det allmänna. Departementschefen erinrar om dessa principer för trafikpolitiken i proposition nr 45 med förslag till införande av skatt på traktorer. Samtidigt medges emellertid att någon utredning inte föreligger enligt vilken man kan bestämma skatten på traktorer med ledning av deras vägkostnadsansvar. Därför talar praktiska skäl för att skatten bestäms efter schablonmässiga grunder.

Det är givetvis riktigt att inte försöka ge sken av någon exakthet i beräkningen av det kostnadsansvar som åvilar traktorer. Någon precisering är inte heller möjlig att uppnå om man ställer traktorernas kostnadsansvar i relation till en annan fordonskategori. Departementschefen medger att denna metod inte kan tillämpas, eftersom kostnadsansvaret för denna kategori — närmast lastbilarna — inte heller har fastställts. I och med att kostnadsansvarighetsprincipen uppges till förmån för en schablonmetod, får det emellertid inte innebära att man suddar ut gränsen mellan fordon vilka framförs på väg och sådana som aldrig utför vägtransporter. Enligt propositionen skall skatt utgå för alla registrerade traktorer och för motorredskap i de fall dessa används på motsvarande sätt som s. k. trafiktraktorer. Principiellt sett kommer således inga traktorer att undantas från skatteplikt enligt förslaget. Med hänsyn till att traktorer som är försedda med järnhjul eller annat hårt material ”mycket sällan framförs på allmänna vägar och gator”, så görs undantag för dessa. Det innebär i sin tur att skatteplikten också kommer att gälla alla traktorer som måste registreras, d. v. s. sådana försedda med gummihjul eller band.

Den av departementschefen förordade gränsdragningen mellan skattepliktiga och icke skattepliktiga traktorer, vilken alltså sammanfaller med registreringspliktsgränsen, synes mera betingad av praktiska skäl än av hänsyn till kostnadsansvarighetsprincipen.

Vid högmekaniserade rationella jordbruk har mer och mer vissa specialredskap tagits i bruk. Dessa monteras ofta på en äldre gummihjulstraktor, eftersom denna i en sådan funktion ger ett bättre utbyte än vid en försäljning. Eftersom dessa äldre traktorer inte representerar något större kapital, kan de med fördel apteras med redskap för vissa specialuppgifter och används då endast för detta ändamål. Därigenom vinner man också att monteringskostnader och låsning av modernare och mera an-

vändbara traktorer undviks vid upprepade tillfällen. Sålunda monteras numera enmansbetjänade radhackor direkt på traktorn. Lastanordningar för användning vid utgödsling eller nära fodertransporter är ofta förekommande. På samma sätt används ofta en äldre traktor med remskiva stationärt som alternativ till en elmotor. De uppräknade exemplen på användning av äldre traktorer ger anledning tro att hjulbeläggningen är en mycket osäker gränslinje, när det gäller att avgöra om traktorn används för vägtransporter eller ej.

Uppenbarligen skulle beskattning av traktorer som i huvudsak används stationärt stämma mycket dåligt överens med kostnadsansvarighetsprincipen. Här gäller det inte längre att fastställa omfattningen av fordonets kostnadsansvar utan att konstatera om kostnadsansvaret över huvud taget föreligger eller ej. Traktorer, som ej framförs på väg, kan rimligen inte heller medföra några kostnader för det allmänna. En beskattning skulle dessutom i många fall innebära att den årliga skattesatsen översteg dessa äldre traktors reella användningsvärde och därmed ofta omöjliggöra deras utnyttjande. För att undanröja traktorbeskattningens negativa konsekvenser i nämnda fall bör traktorer, som är monterade för i huvudsak stationär användning med redskap för specialarbeten i jord- eller skogsbruk och således ej framförs på väg, befrias från skatt och medges dispens från registrering. Genom registreringsdispens för sådan traktor kan eventuellt missbruk lätt kontrolleras, eftersom den icke registerskyltade traktorn lätt skulle upptäckas vid användning för transport på väg.

Med stöd av vad ovan anförts hemställer vi,

att riksdagen vid behandlingen av proposition nr 45 måtte besluta

1) att traktorer monterade med redskap för specialarbeten i jord- och skogsbruk med i huvudsak stationär användning befrias från traktorskatt och medges befrielse från registrering i enlighet med vad i motionen anförts; samt

2) att vederbörande utskott utarbetar erforderlig lagtext.

Stockholm den 10 april 1969

Thorsten Larsson (cp)

Ernst W. Olsson (cp)

Lennart Wanhainen (s)

Ingvar Andersson (m)

T. V. Mattsson (cp)

Nils Persson (fp)